

Fráňa Šrámek – Měsíc nad řekou

FRÁŇA ŠRÁMEK:

- 1877 – 1952
- Narozen v Sobotce, zemřel v Praze
- Studoval gymnázium v Písku, nedokončil práva
- Začal publikovat v Novém Kultu
- Účastnil se 1. Světové války jako voják
- Po válce se věnuje pouze literární tvorbě
- Klade důraz na obraznost, schopnost zachytit citový i smyslový prožitek
- Je ovlivněn impresionismem, vitalismem a antimilitarismem
- Patří ke generaci buřičů

Další díla:

- Života bído, přec tě mám rád
- Modrý a rudý
- Splav
- Stříbrný vítr

Literární žánr:

Lyrické drama o 3 dějstvích

Téma:

- Diskuze o mládí, co to vlastně je a co pro člověka ve stáří znamená
- Měnění ideálů a cílů postupem stárnutí

Místo a doba děje:

- Čechy, malé město
- První polovina 20. století

Kompoziční postup:

- Chronologický

Jazyk:

- Spisovný

Charakteristika postav:

Jan Hlubina

- 50 let
- vlastní obchod s obrazy a papírem
- bývalý premiant
- v mládí napsal knihu Měsíc nad řekou, která se neujala

Paní Hlubinová

- pomohla manželovi s obchodem, ale teď toho lituje, protože si myslí, že manžela mrzí, že to nedotáhl dál
- žena domácího typu

- soucitná
- ochotná

Slávka Hlubinová

- dcera
- 27 let
- svobodná
- na dobu, ve které žije, se chová velmi odvážně: odmítá nápadníky, protože se nechce vdávat, chce si užít mládí.
- když rodiče nejsou v noci doma, je doma s Vilíkem, což je na její dobu zvláštní

Josef Roškot

- bývalý spolužák Jana Hlubiny
- usadil se v Praze

Vilík Roškot

- syn Josefa Roškota
- přibližně 20 let
- odzvláštní Pražák

Růžena Pavlátová

- kamarádka Slávky
- zamilovaná do učitele hudby, který se dvořil Slávce

Děj:

V malém městečku se má konat sraz bývalých maturantů. Na sraz přijede i nejlepší přítel Jana Hlubiny Josef Roškot. Paní Hlubinová chce všechno manželovi zatajit, protože si myslí, že manžel měl vyšší cíle, než se usadit v malém městě, a že by mu styk s úspěšnějším Roškotem ublížil. Jan Hlubina ale o srazu ví a jde na něj i se svou ženou. Pronese proslov a poděkuje ženě za to, jak ho zaopatřila a jak mu pomohla. Slávka si myslí, že její otec si ponechal vzpomínky na mládí. V noci za ní přijde kamarádka Růžena a vypráví jí o lásce mezi ní a učitelem hudby, který dřív miloval Slávku, ale Slávka ho pořád odmítala.

Když vyprovází kamarádku, setkává se s Vilíkem a pozve ho k sobě domů. Přinesl jí knížku Měsíc nad řekou, kterou napsal pan Hlubina a věnoval ji panu Roškotovi. Vedou spolu vřelý romantický rozhovor. Skoro to vypadá, že mezi nimi vzniklo nějaké milostné vzplanutí. Povídají si o večerní scénérii měsíce nad řekou. Když se jejich rodiče vrací po půlnoci domů, jsou nemile překvapeni Vilíkovou přítomností a mylně si domýšlí. Roškot se pohádá s panem Hlubinou, Slávka jim potom přinese dýmku, ze které spolu dříve kouřili a oba se usmířují. Vilík odchází a Slávka si uvědomí, že s Vilíkem odešlo i její mládí a rozhodne se, že přestane odmítat nápadníky.

Generace Buřičů (počátek 20. St)

- Mladší generace české moderny
- Anarchičtí, proti společnosti
- Zdůrazňovali neomezenou svobodu člověka
- Kritický postoj ke světu
- Nevytváří žádné jednotné společenství
- Časopis Nový kult

- Bez symbolismu
- Hovorovost, jasnost

Další autoři:

Viktor Dyk:

- Milá sedmi loupežníků
- Krysař

Petr Bezruč:

- Maryčka Magdonova

František Gellner:

- Po nás ať přijde potopa!

Karel Toman:

- Sluneční hodiny